

RAAP-NOTITIE 3380

Leidingtracé locatie Vinkega

Gemeente Weststellingwerf

**Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en
inventariserend veldonderzoek**

Colofon

Opdrachtgever: DHV B.V.

Titel: Leidingtracé locatie Vinkega, gemeente Weststellingwerf; archeologisch voor-
onderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek

Status: eindversie

Datum: januari 2010

Auteurs: *D. van den Berg & T.N. Krol MA*

Projectcode: WEVI

Bestandsnaam: NO3380_WEVI.doc

Projectleider: T.N. Krol MA

Projectmedewerker: T.M. Perger

ARCHIS-vondstmeldingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer/CIS-code: 38979

Autorisatie: dr. G. Aalbersberg

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.   telefoon: 0294-491 500

Leeuwenveldseweg 5b

telefax: 0294-491 519

1382 LV Weesp

E-mail: raap@raap.nl

Postbus 5069

1380 GB Weesp

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2010

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Inleiding

Algemeen

- *opdrachtgever*: DHV B.V.
- *aanleiding onderzoek*: aan te leggen pijpleiding vanaf locatie Vinkega naar bestaande gasleiding.
- *datum uitvoering veldwerk*: 22 januari 2010

Locatiegegevens

- *leidingtracé*: het aan te leggen leidingtracé ligt ten zuiden van Vinkega, ten noorden van de Westvierdeparten nabij de Eese (zie figuur 1).
- *kadastrale gegevens*: Kadastrale gemeente Noordwolde, sectie M: percelen 434,438 en 444.
- *plaats*: Vinkega
- *gemeente*: Weststellingwerf
- *provincie*: Fryslân
- *kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000*: 16E
- *leidingtracé in gebruik als*: grasland
- *Lengte leidingtracé*: circa 800 m
- *Begin- en eindcoördinaten (X/Y)*: 204.822/541.593 (ZW)
205.280/542.159 (NO)

Onderzoeksvragen

Is de bodemopbouw in het leidingtracé zodanig intact dat vervolgonderzoek zinvol is? Zijn er aanwijzingen voor (grotere) archeologische nederzettingen?

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen die gelden in de archeologische beroepsgroep c.q. de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie versie 3.1 (KNA), welke wordt beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; <http://www.sikb.nl>). RAAP beschikt over een opgravingsvergunning, verleend door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Zie tabel 1 voor de dateringen van de in deze notitie genoemde archeologische perioden.

2 Bureauonderzoek

Archeologische gegevens

- *archeologische advies*: Volgens de FAMKE (Friese Archeologische Monumentenkaart Extra; <http://www.fryslan.nl/binfo/chk/inhoud/startchk.htm>) is voor het leidingtracé voor de periode Steentijd-Bronstijd een quickscan nodig met borin-

gen om de 100 m. Voor de periode IJzertijd-Middeleeuwen is geen onderzoek noodzakelijk.

- *ARCHIS-waarnemingen en -vondstmeldingen (nationaal Archeologisch Informatie Systeem):*
  - in leidingtracé: geen
  - in de directe nabijheid (< 300 m): geen

Historische gegevens

- *historische kaarten:* op de kaart uit het eind van de 17e eeuw van Schotanus à Sterringa (1718), de kaart uit 1850 (Eekhoff, 1859) en de chromotopografische kaart van 1922 (Robas-producties, 1990) wordt binnen het leidingtracé geen bebouwing afgebeeld. Op de kadastrale minuut (<http://www.hisgis.nl>) van 1832 ligt het leidingtracé deels in een heideveld en deels in akkerlanden die bij de koloniewoningen horen (zie historische gegevens).
- *historische gegevens:* het plangebied maakt deel uit van een strook langs de Wijk van de vierde parten (Schotanus à Sterringa, 1718). Deze naam vindt zijn oorsprong in de veenontginning in de 17e eeuw. Eigenaren moesten een vierde deel afstaan aan de vergunninghouders. Later wordt ook de Kolonievahrt en -weg (Eekhoff, 1859) aangeduid. Deze namen kwamen tot stand vanwege de huisvesting van de kolonisten (gehaald door de Maatschappij van Weldadigheid) vanuit de grote steden.

Bodemkundige en/of geologische gegevens

- *bodem volgens bodemkaart:* veldpodzolgronden met leemarm en zwak lemig fijn zand (Stiboka, 1988: code Hn21) en veldpodzolgronden met lemig fijn zand en keileem beginnend tussen de 0,4 en 1,2 m en tenminste 1,2 m dik (code Hn23x).
- *geomorfologie ontleend aan ARCHIS:* van west naar oost beekdalbodem met veen (code 2R4), grondmorene met hooggelegen welvingen (code 3L2a), dekzandrug met oud bouwlanddek (code 3K14) en tenslotte weer grondmorene met hooggelegen welvingen (code 3L2a).

3 Veldonderzoek

Booronderzoek: methode

- *positie boringen:* in de as van het tracé met onderlinge afstand van 50 en 100 m
- *gebruikt boormateriaal:* gutsboor (diameter 2 cm)
- *totaal aantal boringen:* 9
- *minimaal geboorde diepte:* 0,5 m -Mv
- *maximaal geboorde diepte:* 2,2 m -Mv
- *boorbeschrijvingen:* lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989).
- *X-/Y-coördinaten boringen gemeten met:* meetlint

Booronderzoek: resultaten

- *beschrijving laagopeenvolging (lithologisch) en interpretatie (lithogenetisch):* de laagopeenvolging in het leidingtracé locatie Vinkega wordt van boven naar beneden beschreven. De toplaag bestaat uit een tot maximaal 0,35 m dikke bouwvoor met hieronder in de meeste boringen dekzand (donkergrijsbruin tot geelbruin en naar beneden toe lichtgeel, zwak of matig siltig, matig of zeer fijn zand). De top van dit dekzand is in enkele boringen verspoeld, soms zwak of matig humeus of bevinden zich hierin enkele ijzervlekken. In het dekzand is geen podzolvorming waargenomen. In de boringen 1 en 3 ligt onder de bouwvoor een veenlaag (mineraalarm veraard veen of bosveen). In boring 1 bevinden zich onder het veenpakket beekdalafzettingen (donkerbruingeel, in de top zwak humeus en met humusvlekken en naar beneden toe grindig zand). Hieronder bevindt zich keileem op 2,05 m -Mv. In boring 8 is onder de bouwvoor en een verstoorde zandlaag keileem aangetroffen op 0,65 m -Mv.
- *mate van verstoring:* de verstoring van de bodem in het leidingtracé beperkt zich tot de bouwvoor en een 0,5 m dikke laag in boring 8 direct onder de bouwvoor. In het geplande leidingtracé bevinden zich wel enkele bestaande gasleidingen.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

De laagopeenvolging in het leidingtracé locatie Vinkega bestaat uit een bouwvoor, soms op een veenlaag op beekdalafzettingen of (verspoeld) dekzand op keileem. In het dekzand is geen podzolvorming waargenomen. Archeologische indicatoren zijn niet aangetroffen. Aanwijzingen voor (grotere) archeologische nederzettingen in het leidingtracé ontbreken.

Aanbevelingen

Op basis van de resultaten van onderhavig onderzoek wordt voor het leidingtracé geen archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen. De geplande ingrepen kunnen vanuit archeologisch oogpunt zonder bezwaar uitgevoerd worden.

- *contactpersoon overheid:* dr. G.J. de Langen, provinciaal archeoloog Fryslân (tel. 058-2925487).
- *contactpersoon RAAP:* T.N. Krol MA, projectleider RAAP (tel. 0512-589140).

Literatuur

- Nederlands Normalisatie-instituut**, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- Stiboka**, 1988. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Blad 16 Oost Steenwijk*. Stichting voor bodemkartering, Wageningen.
- Schotanus à Sterringa, D.B.**, 1718. *Uitbeelding der Heerlijckheit Friesland; zoo in 't algemeen, als in haare XXX bijzondere grietenijen*. François Halma, Ljouwert (Facsimile-uitgave 1979).
- Eekhoff, W.**, 1859. *Nieuwe Atlas van de Provincie Friesland*. Leeuwarden.
- Robas producties**, 1990. *Historische Atlas Friesland, Chromotopografische Kaart des Rijks 1:25.000*. Uitgeverij ROBAS Producties, Den IJp

Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

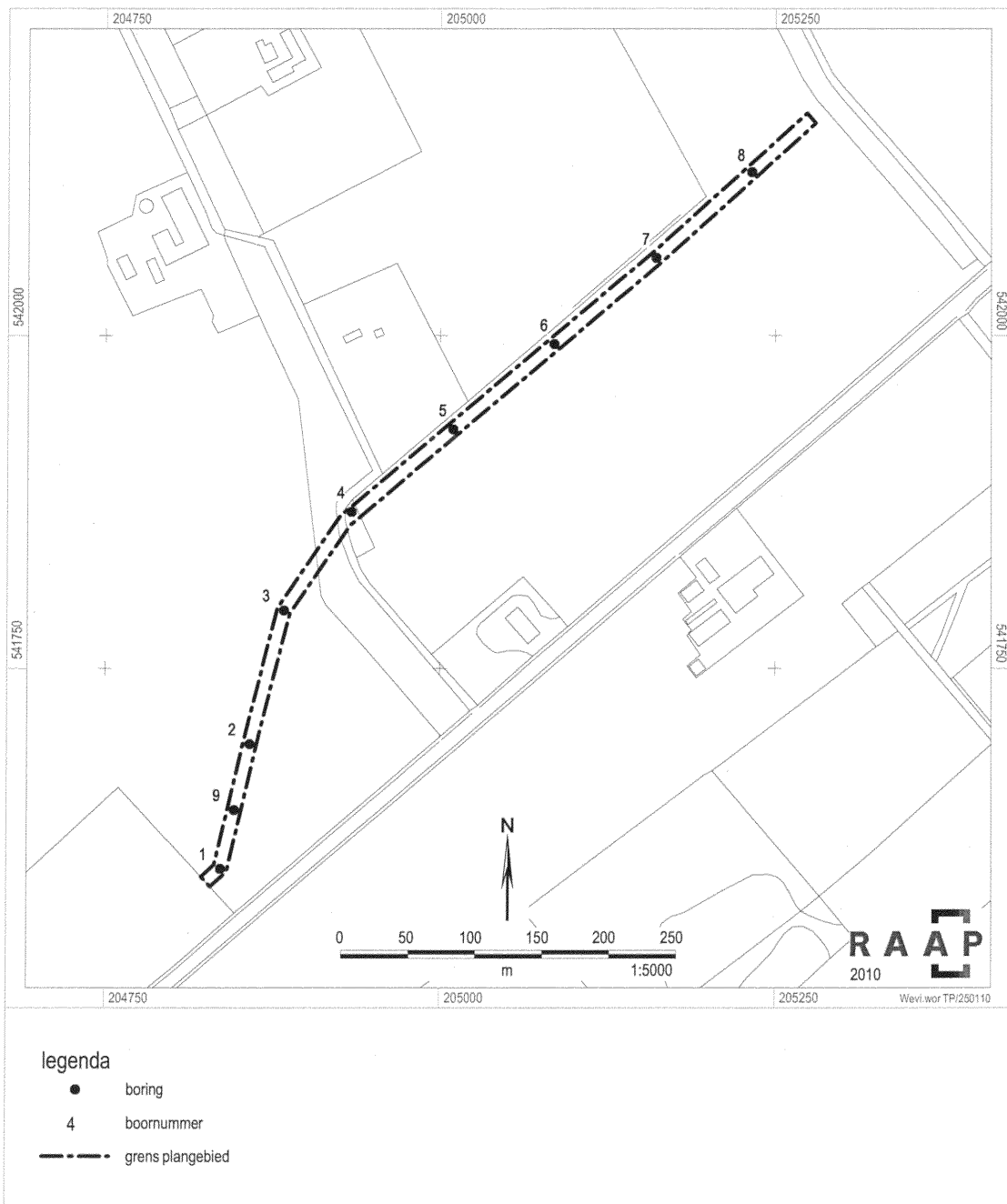
Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Bijlage 1. Boorbeschrijvingen.

Periode	Datering			
Nieuwe tijd	1500	-	heden	
Late Middeleeuwen	1050	-	1500	na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450	-	1050	na Chr.
Romeinse tijd	12 voor	-	450	na Chr.
IJzertijd	800	-	12	voor Chr.
Bronstijd	2000	-	800	voor Chr.
Neolithicum (nieuwe steentijd)	5300	-	2000	voor Chr.
Mesolithicum (midden steentijd)	8800	-	4900	voor Chr.
Paleolithicum (oude steentijd)	300.000	-	8800	voor Chr.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

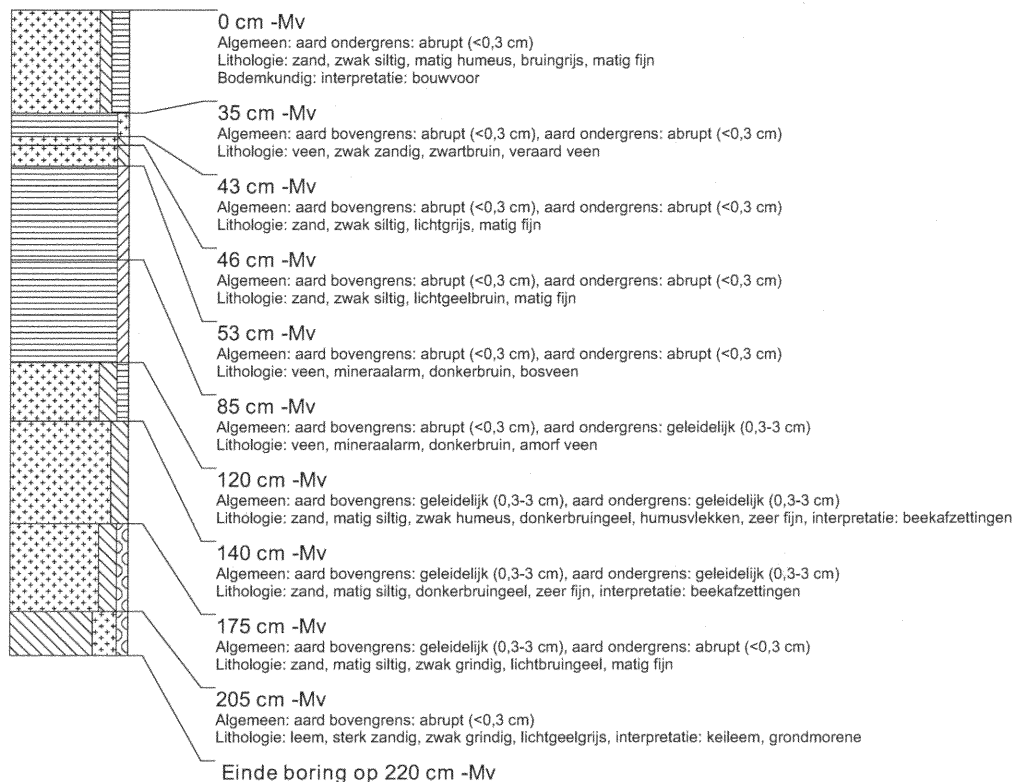
Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Bijlage 1: Boorbeschrijvingen

boring: WEVI-1

beschrijver: TK/DOB, datum: 22-1-2010, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Weststellingwerf, plaatsnaam: VINKEGA, opdrachtgever: DHV B.V., uitvoerder: RAAP Noord

boring: WEVI-2

beschrijver: TK/DOB, datum: 22-1-2010, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Weststellingwerf, plaatsnaam: VINKEGA, opdrachtgever: DHV B.V., uitvoerder: RAAP Noord

boring: WEVI-3

beschrijver: TK/DOB, datum: 22-1-2010, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Weststellingwerf, plaatsnaam: VINKEGA, opdrachtgever: DHV B.V., uitvoerder: RAAP Noord

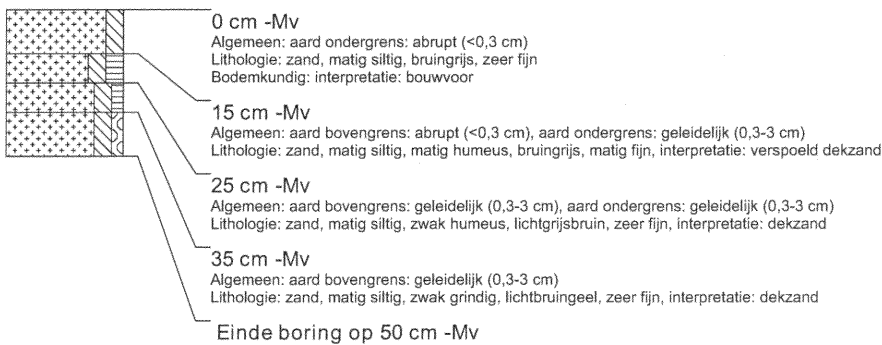
boring: WEVI-4

beschrijver: TK/DOB, datum: 22-1-2010, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Weststellingwerf, plaatsnaam: VINKEGA, opdrachtgever: DHV B.V., uitvoerder: RAAP Noord

boring: WEVI-5

beschrijver: TK/DOB, datum: 22-1-2010, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Weststellingwerf, plaatsnaam: VINKEGA, opdrachtgever: DHV B.V., uitvoerder: RAAP Noord

boring: WEVI-6

beschrijver: TK/DOB, datum: 22-1-2010, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Weststellingwerf, plaatsnaam: VINKEGA, opdrachtgever: DHV B.V., uitvoerder: RAAP Noord

boring: WEVI-7

beschrijver: TK/DOB, datum: 22-1-2010, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Weststellingwerf, plaatsnaam: VINKEGA, opdrachtgever: DHV B.V., uitvoerder: RAAP Noord

boring: WEVI-8

beschrijver: TK/DOB, datum: 22-1-2010, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Weststellingwerf, plaatsnaam: VINKEGA, opdrachtgever: DHV B.V., uitvoerder: RAAP Noord

boring: WEVI-9

beschrijver: TK/DOB, datum: 22-1-2010, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Weststellingwerf, plaatsnaam: VINKEGA, opdrachtgever: DHV B.V., uitvoerder: RAAP Noord

